Plaatsbezoeken door handhavingsactoren

bekijk online versie: https://indicatoren.omgeving.vlaanderen.be/indicatoren/plaatsbezoeken-door-handhavingsactoren

Geografisch bereik	Temporeel bereik	Laatste update
Vlaanderen	2018-2020	01/09/2021

Het handhavingsbeleid van de Vlaamse Regering voor ruimtelijke ordening wordt aangestuurd door een Handhavingsprogramma (Memorie van Toelichting bij decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning) dat bindend is voor de gewestelijke handhavers en aanbevelend voor de andere bestuursniveaus. Dit programma werd in 2015 goedgekeurd en focust op strategische doelstellingen, operationele doelstellingen en de inzet van het handhavingsinstrumentarium. De uitgangspunten zijn de voorrang voor preventie en herstel ten opzichte van sanctionering en de principiële voorrang voor het gerechtelijke traject op van het bestuurlijke traject.

De lokale besturen spelen in het omgevingshandhavingsgebeuren een aanzienlijke rol en worden aangespoord om hun handhavende opdrachten ook daadwerkelijk op te nemen (Demir, Beleidsnota Omgeving 2019-2024). Deze decentralisatie naar het lokale niveau werd ook expliciet benadrukt in het Handhavingsprogramma dat de afstemming tussen de verschillende bestuursniveaus als belangrijke uitdaging beschreef, maar uitdrukkelijkbepaalde dat de gemeenten maximaal hun eigen handhavingsbeleid kunnen opnemen en het subsidiariteitsbeginsel volledige uitwerking krijgt (Handhavingsprogramma, 2015).

Uit cijfers uit de Handhavingsrapporten Ruimtelijke ordening/ het Omgevingshandhavingsrapport blijkt ook effectief dat de lokale overheden (gemeenten, lokale politie en intergemeentelijke verenigingen) een belangrijke rol opnemen in het handhavingsgebeuren. Ten opzichte van het gewestelijke niveau werd bijvoorbeeld het merendeel van de plaatsbezoeken - controles/inspecties uitgevoerd door de handhavingsactoren naar aanleiding van klachten, proactief op eigen initiatief, of op vraag van een andere handhavingsactor - uitgevoerd door de lokale overheden, met name: 85% in 2018, 87% in 2019 en 90% in 2020 (Departement Omgeving, 2020b; Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu, 2018, 2019a).

Aanvullende informatie

Definitie

In maart 2018 trad het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning, kortweg het Handhavingsdecreet, volledig in werking. Dit decreet gaf de handhaver een instrumentarium dat naast een gerechtelijke focus ook een meer bestuurlijke benadering heeft en in het kader van de omgevingsvergunning gedeeltelijk compatibel is met het milieuhandhavingssysteem. Enerzijds werden een aantal nieuwe bestuurlijke instrumenten aangereikt aan de verbalisanten en de stedenbouwkundige inspecteurs, anderzijds werden bepaalde schendingen gedepenaliseerd en werd de mogelijkheid tot bestuurlijke beboeting ingevoerd. De rol van handhaving werd aldus aangesterkt met een bestuurlijk luik.

Gerelateerde beleidsdocumenten

- Ruimterapport 2021
- Omgevingshandhavingsrapport 2020

Bronnen:

Demir, Z. (2019). Beleidsnota Omgeving 2019-2024

Departement Omgeving. (2020b). Omgevingshandhavingsrapport 2020

Departement Ruimte Vlaanderen. (2015). Handhavingsprogramma Ruimtelijke Ordening.

Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu. (2018). Handhavingsrapport Ruimtelijke Ordening 2018.

Vlaamse Hoge Handhavingsraad voor Ruimte en Milieu. (2019a). Handhavingsrapport Ruimtelijke Ordening 2019.

Bovenliggende onderwerpen
Instrumenten
Instrumentarium